КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

від 17 червня 2020 року № 35/4

Про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення
(реєстр. № **3508** від 20.05.2020 р.)
та про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення
(реєстр. № **3508-1** від 05.06.2020 р.)

Розглянувши проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення (реєстр. № **3508** від 20.05.2020 р.), внесений народними депутатами України Пивоваровим Є.П., Семінським О.В., Люботою Д.В. та іншими народними депутатами України, та проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення (реєстр. № **3508-1** від 05.06.2020 р.), внесений народним депутатом України Нагорняком С.В., Комітет відповідно до предметів відання відмічає наступне.

У пояснювальній записці до законопроекту № **3508** зазначається, що метою законопроекту є оновлення механізму врегулювання кредиторської заборгованості (реструктуризація, списання пені/штрафів) підприємств

тепло-, водопостачання та водовідведення за енергоносії, яке забезпечить їх сталу роботу та отримання споживачами своєчасних та якісних комунальних послуг.

Як наведено у пояснювальній записці, законопроект № **3508** передбачає внесення змін до Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» та Закону України «Про виконавче провадження» в частині здійснення редакційних правок, у зв'язку із оновленням термінології, що використовується в зазначених законах, після набрання чинності Законами України «Про ринок електричної енергії» та «Про житлово-комунальні послуги», а також перенесенням дати врегулювання заборгованості, зокрема шляхом:

перенесення дати врегулювання заборгованості з 01.07.2016 на 01.05.2020 та надання можливості реструктуризації та списання штрафних санкцій підприємствам тепло-, водопостачання та водовідведення, утворених (нарахованих) станом на 01.05.2020 р. терміном на 5 років рівними частинами (вже реструктуризований станом на 01.05.2020 р. борг повторній реструктуризації не підлягатиме);

встановлення мораторію на нарахування та стягнення електропостачальниками та постачальниками природного газу неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних на заборгованість за енергоносії, спожиті підприємствами тепло-, водопостачання та водовідведення для надання послуг населенню, утворену після 01.05.2020 р.;

уточнення процедури реструктуризації боргів суб'єктів господарювання, які розташовані на території Донецької та Луганської областей на період проведення Операції об'єднаних сил;

створення законодавчих підстав для здійснення компенсації різниці в тарифах з державного бюджету – для заборгованості, що утворилася станом на 1 січня 2016 року; утвореної після 01.01.2016 р. станом на 1 травня 2020 року з державного та місцевого бюджетів в залежності від органів державної влади, НКРЕКП чи органів місцевого самоврядування, з вини яких така заборгованість утворилася.

В частині фінансово-економічного обґрунтування пояснювальної записки до законопроекту № **3508** зазначається, що реалізація цього проекту закону потребуватиме фінансування з державного та місцевого бюджетів, на етапі компенсації підтвердженої різниці в тарифах, за бюджетною програмою «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення різниці між фактичною вартістю теплової енергії, послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та водовідведення, постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, бюджетним установам і організаціям та/або іншим підприємствам теплопостачання, централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають такі послуги, та

тарифами, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування».

На думку авторів законопроекту № **3508** передбачається, що фінансування залишку заборгованості, що утворилася станом на 1 січня 2016 року відбуватиметься за рахунок коштів державного бюджету у сумі 3,4 млрд гривень.

Комітет зазначає, що необхідно надати до законопроекту № **3508** фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) відповідно до вимог частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України, а також пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. Адже, у разі прийняття законопроекту, його реалізація не буде забезпечена фінансовим ресурсом. Також не відповідає вимогам частини 3 статті 27 Бюджетного кодексу України термін набрання чинності цим законопроектом.

У своєму висновку Головне науково-експертне управління висловлює зауваження до законопроекту № **3508** (додається). Зокрема, Головне науково-експертне управління для прийняття дієвого рішення щодо врегулювання заборгованості протягом наступних періодів (утвореної після 2016 року) вбачає доцільним у супровідних документах до законопроекту надати інформацію щодо: обсягу заборгованості з різниці в тарифах, яка існувала станом на 01.01.2016; обсягу погашення заборгованості за рахунок наданих субвенцій; обсягу заборгованості, що залишилась непогашеною; суми та питомої ваги реструктуризованої заборгованості, а також оцінку ефективності такого механізму, оскільки в разі, якщо передбачені Законом заходи не мали очікуваного позитивного ефекту, доцільність поширення їх дії на погашення заборгованості протягом наступних періодів вбачається сумнівною.

На думку суб'єктів права законодавчої ініціативи, прийняття законопроекту № **3508** забезпечить отримання споживачами своєчасних та якісних комунальних послуг та безперебійну діяльність підприємств тепло, водопостачання та водовідведення, через механізм погашення заборгованості шляхом її реструктуризації, припинення та уникнення нарахування штрафних санкцій.

У пояснювальній записці до законопроекту № **3508-1** зазначається, що метою законопроекту є удосконалення механізму врегулювання існуючої заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, а також підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті природний газ та електричну енергію, започаткованого Законом України "Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії" № 1730-VIII від 03.11.2016, підвищення ефективності передбачених ним заходів шляхом усунення низки технічних неузгодженостей, приведення тексту Закону у відповідність до інших законодавчих актів, а також захист прав та інтересів

усіх учасників процедури з метою стабілізації ситуації на енергетичних ринках.

Як наведено у пояснювальній записці, законопроект № **3508-1** передбачає:

- внесення до Закону № 1730 та Закону України "Про виконавче провадження" змін в частині здійснення редакційних правок у зв'язку із оновленням термінології, що використовується в зазначених законах, після набрання чинності Законами України "Про ринок електричної енергії" та "Про житлово-комунальні послуги";

- внесення до Закону № 1730 та Закону України "Про виконавче провадження" змін, спрямованих на розблокування процедури врегулювання боргів суб'єктів господарювання, які розташовані на території Донецької та Луганської областей на період проведення Операції об'єднаних сил;

- внесення до Закону № 1730 змін, спрямованих на створення законодавчих підстав для належної реалізації заходів з врегулювання заборгованості шляхом погашення заборгованості з різниці в тарифах як за період до 1 січня 2016 р., так і за період з 1 січня 2016 р. і до сьогодні, та удосконалення процедури її підтвердження та відшкодування з урахуванням особливостей та чинників її виникнення;

- внесення змін до Закону № 1730, Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" з метою належного правового та фінансового забезпечення процедури надання та виконання органами місцевого самоврядування гарантій виконання підприємствами – надавачами комунальних послуг зобов’язань за укладеними договорами реструктуризації, а також інших передбачених Законом заходів;

- внесення до Закону №1730 змін, спрямованих на забезпечення прав та інтересів усіх учасників процедури врегулювання заборгованості та мінімізації негативного впливу передбачених Законом заходів на постачальників енергоносіїв та недопущення утворення кризових явищ в ПЕК.

На думку автора законопроекту № **3508-1** передбачається, що реалізація окремих положень цього проекту закону потребуватиме фінансування з державного та місцевого бюджетів, зокрема, за період до 1 січня 2016 року у підтвердженому обсязі близько 3,4 млрд. грн. та з 1 січня 2016 року і до сьогодні обсяг такої заборгованості підлягатиме підтвердженню у встановленому законом порядку.

Комітет зазначає, що необхідно надати до законопроекту № **3508 -1** фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) відповідно до вимог частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України, а також пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. Адже, у разі прийняття законопроекту, його реалізація не буде забезпечена фінансовим ресурсом. Також не відповідає вимогам частини 3 статті 27 Бюджетного кодексу України термін набрання чинності цим законопроектом.

На думку суб'єкта права законодавчої ініціативи, прийняття законопроекту № **3508-1** дозволить суттєво удосконалити механізм врегулювання існуючої заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, а також підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті природний газ та електричну енергію, започаткований Законом України "Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії" № 1730-VIII від 03.11.2016; підвищити ефективність передбачених ним заходів шляхом усунення низки технічних неузгодженостей; захистити права та інтересів усіх учасників процедури врегулювання заборгованості з метою стабілізації ситуації на енергетичних ринках; привести текст Закону у відповідність до інших законодавчих актів.

За підсумками розгляду законопроекту Комітет в и р і ш и в:

1. Рекомендувати Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про прийняття за основу у першому читанні проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення (реєстр. № **3508** від 20.05.2020 р.), внесеного народними депутатами України Пивоваровим Є.П., Семінським О.В., Люботою Д.В. та іншими народними депутатами України.

2. Висновок направити до Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг.

Голова Комітету **О. БОНДАРЕНКО**